

La Festa del Treball

Altra vegada, units per uns mateixos desigs, per uns mateixos problemes i per unes mateixes necessitats, avui, el món obrer, es manifestarà com exèrcit de pau que espera ser el dia pròxim del triomf de les seves reivindicacions.

Aquest any, en les manifestacions del Primer de Maig s'oïrà, és cert el remor de la condolença de la manca de treball i el ressó de les misèries que aquesta crisi reporta a les masses obreres. El ritme, però, d'una ideologia que avença, no per això esdevindrà més esmortuït...

El sistema capitalista ha fracassat. Ho reconeixen, àdhuc, destacats defensors, encara, d'aquest sistema social. És un bon símptoma. No és, però, necessari que ho reconguin. La seva incapacitat per a resoldre el magne problema del dolor humà, és ben palesa... Tanca ment d'indústries per excés de producció; malmesa d'articles: sucre tirat al mar, cotó cremat, etc., per tal de sostenir el que l'alta burgesia en diu equilibri del mercat; financers que es converteixen en vulgars estafadors i falsificadors; aquesta inacabable corrua d'obriers sense feina; el trontoll de les divises monetàries fins ara més apreciades i més simbòliques... són proves fefaents de la desfeta del vell i curcat sistema.

La gran guerra, el major crim de la burgesia contemporània, precipità els aconteixements... Les dictadures que sorgeixen ací i allà, els mateixos extremismes que es debaten epilèptics allí on comença a lluir el sol de la llibertat, fill tot de la gran tragèdia mundial, no són altra cosa que les darreres convulsions del règim del salari, d'aquest règim bastit sobre un concepte injust i inhumà, que ha fracassat pel seu egoisme i perquè no ha sabut superar-se...

Enguany, sortosament per a nosaltres, en el nostre país, el Primer de Maig, a desgrat de tots els histerismes, ofereix una nova característica: el caient esperançador, molt més acusat que en temps pretèrits, quan les masses es manifestaven només com qui compleix un ritu litúrgic, i aquest caient d'esperança li dóna la implantació de la República, d'aquesta República que ha sabut donar-se una Constitució que deixi el camí obert a les ideologies més avançades.

Que les impaciències dels uns, els egoismes dels altres i la inconsciència dels més al servei d'aquests egoismes, no posin la més lleu ombra a aquest horitzó avui tan esplendorós en esperances i àdhuc en realitats!

M. B. A.

Mirador internacional

☉ A conseqüència de les ferides rebudes pels representants japonesos en l'explosió de la bomba a Xang-Hai, ha estat ajornat l'acte de la signatura de l'armistici, que ja s'havia concertat de paraula entre Xina i Japó.

☉ La conferència internacional de Treball, que es celebrà a Ginebra, ha adoptat una proposició de la delegació espanyola per tal de privar el treball a menors de deu anys. També ha acceptat una proposició del delegat francès, per tal d'introduir la setmana de quaranta hores, a tots els països, mitjansant l'aplicació d'un reglament internacional.

☉ Ha mort, a París, el general Josep Urriburu, que fa poc temps havia presidit la Dictadura a la República Argentina. Ha mort a la clínica on se li havia fet una perillosa operació.

☉ El senyor De Valera ha presentat al Parlament irlandès una moció encaminada a suspendre l'ajornament habitual dels treballs, a fi d'acabar en la seva segona fase el debat sobre el projecte de llei relativa al jurament de fidelitat.

El senyor Cosgrave ha declarat que el senyor De Valera feia burla del Parlament i demostrava una precipitació indeguda per a fer adoptar el dit projecte de llei.

Tots els membres del partit que segueix les inspiracions del senyor Cosgrave, han fet una vigorosa oposició, però malgrat d'això, la moció del senyor De Valera ha estat finalment adoptada per 78 vots contra 72.

Hom creu que la Cambra perllongarà la sessió durant tota la nit.

reunió que he tingut amb els caps de les minories.

A preguntes dels periodistes, el senyor Besteiro ha manifestat que la proposta del senyor Franchi sobre la creació de tribunals mixtes per tal de jutjar les responsabilitats del cop d'Estat, ha quedat una mica ajornada, però que calu la que aquest assumpte quedarà resolt la setmana que ve.

També ha dit que en la sessió secreta del dimecres, sols tractaran de les propostes pendents de la Comissió de Supplicatoris.

La conferència del Dr. Riera i Puní

Ahir nit tingué lloc a la sala d'actes del nostre casal, l'anunciada conferència a càrrec del nostre estimat col·laborador i diputat a les Corts Constituents doctor Riera i Puní.

La sala del nostre local, s'omplènà completament i el doctor Riera i Puní desenrotllà d'una manera magistral l'interessant tema anunciat, "L'Estatut interessa més a la República que a Catalunya", amb brillants conceptes que feren vibrar l'auditori i li valgueren unànims aplaudiments.

En una propera edició ressenyarem aquest important acte.

Comentaris

El passat dimecres publicàvem uns "Comentaris", un dels quals era dedicat a cridar l'atenció sobre els catalanistes "cent per cent" que ara ens surten per tot arreu.

"No és una nota—diu "Les Circumstàncies"— d'aires transcendents ni tampoc no es publica en lloc destacat perquè li atorguem una importància desmesurada."

Però aquest excelent col·lega—quina mosca l'haurà picat?—dedica, a triturar, a pulveritzar un comentari tan baladí, no res menys que tot un davantal.

Si arriba a tenir aires transcendents i el publiquem a primera plana, ens dediquen, segurament, tot el número.

No hi ha dubte que el nostre estimadíssim confrare és un pou de lògica.

La manca de lògica, però, sembla que, per alguns, és el refinament del ben parlar.

El senyor Gich—un altre pou de lògica— diu, des de "Diario de Reus", que no pot dubtar del bon propòsit del ministre del Treball, i afirma que els patrons no es refiaran mai d'un ministre afiliat al socialisme i els obrers... tampoc, perquè només representa a la Unió General de Treballadors.

Li sobra la raó al senyor Gich. Ara compremem per què la gent es malfia de la Lliga.

Es que la política de la Lliga no ha estat més que una política de casta.

Dels pròxims debats parlamentaris

Dijous començarà la discussió de la Reforma agrària i el divendres la de l'Estatut

El senyor Besteiro parlant amb els periodistes després de la sessió de divendres, digué:

—Ja haureu vist com ha canviat el panorama, i si no canvia altra vegada en aquests dies de festa, és d'esperar que el dimarts es pugui aprovar el projecte de delegacions del Treball, i si no, ho seria el dimecres.

La setmana que ve, el dimarts es dedicarà tot el temps de la sessió a l'esmentat projecte del Treball, la discussió del qual continuarà el dimecres, si no s'ha acabat.

Després tindrem la sessió secreta i és d'esperar que el dijous quedí lliure per tal de dedicar-lo a la re-

forma agrària, i que el divendres estigui despatxat l'informe de la Comissió de Pressupostos sobre l'Estatut de Catalunya, i que es puguin començar el mateix divendres les discussions.

El pla general en aquest debat és discutir, simultàniament, els dos projectes, i dedicar dos dies de la setmana a cada un d'ells, de manera que si el primer que es comenci és la reforma agrària, es discutirà després els dimarts i dimecres aquest projecte, i els dijous i divendres es dedicaran a l'Estatut.

Tot això, exceptuant les alteracions que siguin necessàries i que no es poden preveure.

Aquest ha estat l'objecte de la

ESPECÍFICS DE TOTS ELS PAÏSOS

Farmàcia Serra del Dr. Ornos

Raval Sta. Anna, 80 - Telèfon 8 - REUS

Josep Andreu Abelló

ADVOCAT

dels Col·legis de Reus i de Taragona.

Estudi: Sant Joan, 7, entresol.
Telèfon 63 B.

REUS

Banc Urquijo Català

AGENCIA DE REUS

Negociem els cupons de venciment corrent el líquid dels quals ens signifi conegut.

OPERACIONS DE BÏRSA
DESCOMPTA DE CUPONS
DIPOSIT DE VALORS

Banc Urquijo Català

J. Sentís i Nogués

ADVOCAT

Despatx: Carrer Llovera, 19 entresol. Telèfon 46 B.

CEDULES PERSONALS
a domicili

Agència Bergadà

El Dr.

Jaume Roig i Padró

tindrà constant a Reus tots els dilluns de 4 a 7.

Carrer Major, 3.

Senyora:

La nova **Siluetta 1932** l'obtindrà amb nna **Faixe-sosten**.

La Parisièn

(Patentat)

Única casa de les renombrades **Faixes i Corselets "WARNER'S"** FAIXES de totes classes a preus limitats. Especialitat en la mida.

Cotilleria

LA PARISIEN

Monterols, 11 - REUS

LA GINESTA

Confecions per a dones, homes i nens. Bona qualitat i preus reduïts.

Abans de comprar
visiteu aquesta casa.

Raval alt Jesús, 18
(al costat del forn de Sant Jaume)

BELLOTGES, GRAMOFONS - DISCS

"La Voz de su Amo"

De venda: R. PERPIÑA

Major, 28 REUS

Banc de Reus de Descomptes i Préstecs

FUNDAT EN 1862

Negociació de paper comercial en pessetes i en moneda estrangera a curt i a llarg termini

Compra venda de moneda estrangera al comptat i a plaç a tenor de les disposicions vigents
Canvis fermes durant totes les hores hàbils

Als nostres clients se'ls facilita gratuïtament:

Informació comercial

Estudi de nous mercats per a l'exportació

Representants en els mercats de consum

Es gestionen pòlisses d'assegurança d'exportació, contra el risc d'insolvència

VALORS Paguem el cupó núm. 58 de les accions Foment d'Obres i Construccions.

CUPONS Negociem els cupons del Deute Amortitzable de l'Estat, venciment 15 maig i tots el altres de venciment corrent.

ANTIGA CASA PADRENY-Confiteria

CARRER SOL I ORTEGA, 15 - TELEFON NUM. 102 - REUS

PANELLETS i MASSAPANS DE GEMA

Premiats amb Diploma d'Honor, Medalla d'Or i Creu en l'Exposició de Liège (Bèlgica) 1926

Diploma de Gran Premi, Medalla d'Or i Creu en l'Exposició de Roma 1926-27

Noticiari

La Festa del Treball, a Reus

La Federació Obrera Local, ha publicat un manifest invitant als treballadors seusencs a concórrer a la manifestació que ha organitzat per a commemorar la Festa del Treball.

La dita manifestació sortirà del Passeig de Mata i recorrerà els carrers de Castelar, Llovera, Plaça Prim, Ravals Santa Anna, Salmerón, Sant Pere i Robuster, i carrer de Misericòrdia, fins a la Plaça d'Hèrcules.

Les dones que concorrin a la manifestació es reuniran davant del Teatre Circo per a dirigir-se al lloc de sortida.

Els elements afectes a la C. N. T. celebraran un míting, a les onze del matí, al seu estatge social.

*** Ans d'ahir a la matinada sortiren de Barcelona unes camionetes amb forces de vigilància i assalt cap a les poblacions de Castelldefels i Gavà, per a perseguir els individus denunciats per violències comeses en aquelles poblacions.

Els funcionaris procediren a la detenció de sis individus coneguts per les seves idees anarco-sindicalistes, i ingressaren als calabossos de la Prefectura de policia de Barcelona.

*** La Sastreria Queralt es proposa demostrar d'una vegada al jovent que el lluir la marca de la casa és un privilegi a l'alcanc de tothom. Cal només saber per experiència la durada d'un vestit ben fet tenint en compte el seu cost que pot escoltir-se des de 135 pessetes.

*** La Comissió de Responsabilitats ha rebut la declaració per escrit del senyor Cambó.

Aquest nega en la seva declaració totes les afirmacions fetes davant la Comissió pel senyor March.

El senyor Cambó desmenteix les afirmacions del senyor March en termes molt vius.

SENYORA:

Un capell de bon gust podrà escollir-lo visitant

MODES GUIOT

Castelar, 36 - Reus

*** S'han reunit amb el president de la Cambra els caps dels grups parlamentaris per tal de tractar de la fixació de dates per a començar els debats dels projectes de reforma agrària i Estatut de Catalunya i s'ha acordat que aquestes discussions tinguin la més gran amplitud.

*** S'ha sol·licitat autorització per a celebrar el dia 15 de maig, el míting de les forces de la dreta unides, per a demanar la dissolució de les Constituents.

Es veu que aquestes Corts els fan molta nosa a les dretes.

*** Per indesitjables, han estat expulsats d'aquest territori Georges Luis Ruig, francès; l'italià Giuseppe Dandole, i el romanès Nicolau Streche.

GESTIO DE TOTA CLASSE D'ASSUMPTES ADMINISTRATIUS Agència Bergadà

*** Durant una revista militar en Hong Kew Park, a Xang-Hai, un coreà llançà una bomba contra un grup de personalitats japoneses.

Resultà greuissimament ferit el ministre del Japó a Xina, i es tem que es mori.

També sofriren ferides d'importància a conseqüència de l'explosió dos generals i el cònsol general del Japó a Xina.

*** La Junta de la Germandat "La Prosperidad", assabenta als seus socis que la recaptació (col·lecta) que havia de tenir lloc avui, primer diumenge de mes, i essent aquest any el dia de la Festa del Treball, s'ha ajornat per al diumenge, dia 8 d'aquest mateix mes.

Enric Olesti Reig

METGE

Malalties de l'aparell digestiu (compreses les ano-rectals)

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5

Edifici Caixa Pensions, 1.er, 1.

*** A Nova York una estació emissora de ràdio volgué transmetre als seus oients els bramuls d'un lleó i per a tal objecte en portaren un a l'hotel on està instal·lada la dita emissora. Mentre es feien els preparatius, la fera trencà els cristalls d'una cambra construïda expressament i es feu escàpol, recorreguent tot l'edifici i causant una alarma indescriptible entre els dos-cents clients de l'hotel.

Després d'una vertadera lluita, el lleó pogué ésser apressat i engabiat, resultant cinc persones ferides.

*** Al riu Ibaizabal, de Basauri (Bilbao), aparegué surant el cadàver de la nena de set anys Juliana Repisa que dies passats intentà rentar-hi unes flors, caient a l'aigua i negant-se.

*** Properament s'inaugurarà a Madrid el Museu Sorolla, on existeixen les millors obres del mestre.

*** Al Teatre Apol, de Barcelona, tingué lloc una representació extraordinària de l'obra lírica "L'Àguila roja", dedicada als nens asilats de la Casa de Maternitat i de Sant Joan de Déu.

1,700 infants i 60 vellets de la Casa de Caritat assistiren a la representació. La presenciaren també, presidint en lloc d'honor la festa, l'honorable President de la Generalitat, senyor Macià, acompanyat de la seva esposa, i el conseller de Sanitat i Assistència Social, senyor Jové Sarroca.

El senyor Macià fou aplaudidíssim, tant en entrar al teatre com a la sortida. Els nens es barallaven materialment per atancar-s'hi, per tal de poder abraçar-lo i besar-lo.

Durant un entreacte, dos nens, un de la Casa de Caritat i un de l'Asil de Sant Joan de Déu, feren ofrena d'un ram de flors a l'esposa del President.

Sánchez Romate Hnos.

J E R E Z

CASA A LONDRES

75 tipus de vins

10 tipus de conyac

Marca exigida pels bons bevadors d'arreu del món. La preferida al buffet de la Cambra dels Lords Anglesos.

Paladejant el conyac N. P. U. (1850) hom reconeix que no admet comparacions.

*** El governador de Barcelona manifestà als periodistes que a Mataró s'havia reprès el treball a tot arreu, àdhuc per part dels camperols de la C. N. T.

També a Premià els camperols tornaren al treball, per haver acceptat les mateixes condicions que els de Mataró.

*** El senyor Macià, com a President de la Generalitat, ha felicitat al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona per la magna manifestació pro-integritat de l'Estatut, organitzada per la dita entitat el prop passat diumenge.

PAGAMENT DE

CONTRIBUCIONS

Agència Bergadà

*** El governador del País Basc ha imposat una penyora de cinc mil pessetes a l'armer Joaquim Franco, incautant-se la policia, per ordre governativa, de les armes que tenia, entre elles dos fusells-ametralladora.

Se sap que el dit armer havia venut altres dos fusells-ametralladora a persones que estaven mancades de llicència d'ús d'armes.

Ha estat tancat l'establiment del sudit armer.

*** El doctor Marañón ha acceptat la invitació feta pel govern de Praga per a que participi al IX Congrés de gimnastes txeco-eslovaques Sokol, en qualitat de representant científic d'Espanya.

*** El partit hitlerià d'Austria ha imposat als seus elegits l'obligació d'entregar a la caixa del partit la totalitat dels seus sous.

*** Fins fa poc hom creia que el suficient era anar vestit. Ara s'imposa anar ben vestit. No és el mateix i costa el mateix. Proveu-ho fent un encàrrec a la Sastreria Queralt, Monterols, 35.

*** El fiscal ha presentat dues querelles per inducció a la sedició contra "Solidaridad Obrera" i "El Luchador", les edicions dels quals recollí la policia.

*** Pel fiscal fou denunciat el setmanari òrgan d'Estat Català, "L'Insurgent", per injúries a les autoritats.

Els exemplars de l'edició foren recollits per la policia per ordre del jutge.

*** Ha estat denunciat el fullet titulat "Rabassa morta", de Didac Ruiz.

FILTRI L'AIGUA

en un dels nostres filtres a pressió, obtindrà ràpidament aigua clara i completament filtrada.

Evitarà un sens fi de malalties.

Preu a l'abast de tothom.

Dongui un avís personalment o bé per telèfon i vindrà un Agent a fer-li una demostració completament gratuïta i sense compromís per a vostè.

A. Salas Olivé

Antiga "Cruz Roja"

Monterols, 3 - Tel. 262 B.

*** Ans d'ahir nit ingressaren als calabossos de la Jefatura de policia de Barcelona, Antoni Paredes Garcia i Josep Fernández Zapata, detinguts mentre repartien fulles clandestines invitant als obrers a proclamar la revolució social els dies 1 i 2 de maig.

Portaven un paquet de les esmentades fulles.

*** El senyor Azaña digué als periodistes que el proper mes de setembre tindran lloc unes grans maniobres militars. Es movilitzaran totes les divisions i actuaran tots els serveis com si estessin en peu de guerra.

*** Als passadissos del Congrés, a tres quarts de set de la tarda del divendres, i quan els timbres cridaven a votació, estant gairebé buit el passadís de la Cambra, creuà en direcció al saló de Conferències el senyor Abad Conde. El senyor Poza Juncal, que estava a la porta del saló de sessions, es dirigí al senyor Abad i li donà una lleugera bufetada. Aquest es girà i en veure qui era el que l'havia agredit avançà iradament cap al seu agressor.

Dos periodistes que presenciaren l'incident s'interposaren entre els dos diputats, que foren conduïts per distints llocs.

Sembla que el senyor Poza Juncal es considerarà alludit en uns conceptes pronunciats pel senyor Abad Conde en una de les darreres sessions, i d'això vingué l'incident.

Sucre de Maduixes

PURGANT IDEAL

*** El senyor Royo Villanova ha rebut un escrit signat per nombrosos electors seus, els quals li demanen que s'oposi que ni tan sols s'iniciï al Parlament, la discussió de l'Estatut català, i que en cas contrari, es retiri de la Cambra.

Sí, sí; que se'n vagi!

*** En les Oficines Municipals està acabant-se el treball de formació del nou cens electoral. Dintre pocs dies serà tramès a la Secció provincial d'Estadística. Per tant, si algun veí o veïna, amb dret de figurar en el dit cens, no hagués rebut la fulla d'inscripció, que la demani per tot el dia cinc del present mes. Passada aquesta data serà impossible fer cap altra inclusió.

*** *Que us facin un vestit i que us el poseu és cosa fàcil; el difícil és que us el facin el suficientment bé perquè al posar-vos-el experimenteu la sensació de benestar que produeix una peça impecable. Us convencereu vestint-vos a la Sastreria Queralt, Monterols, 35.*

*** Diuen de Santander que al poble de Mirones es suïcidà el jove Josep Abascal Casado, el qual tenia un vertader pànic d'haver de complir els seus deures militars. Havia estat malalt, per la qual cosa retrassà l'ingrés a files i en curar-se decidí suïcidar-se abans que ésser soldat.

Enric Darnell Martí

ADVOCAT

consulta de 10 a 1 i de 4 a 6.

Carrer Sant Joan, 32 (bis), 1er. 1.ª

*** Fou conduït a la frontera un individu rus, significat propagandista del comunisme, detingut fa uns dies a Madrid.

*** A Lucca (Itàlia) un automòbil que marxava sobre la neu, en passar un clot se li despreguà del darrera la maleta que solen portar els cotxes. En caure a terra violentament s'obrí, quedant a la vista el cadàver trossejat de l'actriu Tina Caviccioli. Un peó caminer que se n'adonà, telefonà a la primera caseta, on una parella de carabinieri logrà detenir el vehicle, que anava ocupat per un tal Visoni i la seva amant.

ACADÈMIA DE DIBUIX I PINTURA

J. FERRÉ REVASCALL

Sant Joan, 11, segon

Inauguració 1.ª de Maig

*** El governador de Guadalajara multà amb 1.000 pessetes a la superiora del Col·legi de Sant Josep i 500 i 250, respectivament als cinc homes i cinc dones que més es distingiren durant els incidents promoguts amb motiu de la clausura d'aquell Col·legi, ordenat pel Consell Provincial d'Ensenyança.

*** Comuniquen de Singapur que el famosíssim Charlie Chaplin, que havia hagut d'hospitalitzar-se a la dita població índia, ha estat donat d'alta pels metges anglesos que l'assisteixen. Dintre pocs dies reprendrà el seu viatge al redós del món, en direcció a Filipines i Japó.

Josep Escudé

ADVOCAT

Ha traslladat el seu despatx al Carrer Jesús, 3, pral., 2.ª
Consulta: De 9 a 1 i de 3 a 7.

*** Està assolint un gran èxit de venda el número extraordinari de "El Socialista" dedicat al Primer de Maig.

Conté més de 50 pàgines, amb profusió de fotografies i articles de les primeres firmes del camp socialista.

Es un número d'aquells que es guarden. A Reus pot adquirir-se al Centre de Suscripcions Montserrat, quiosc Pl. Catalunya, al preu de 30 cèntims exemplar.

*** Les notícies que arriben de Portugal donen compte que a conseqüència d'haver estat trobades 120 bombes a la serra del Montsanto s'han practicat moltes detencions, després d'una dura lluita amb la policia.

*** A Posnau s'ha descobert una organització terrorista ucraïana. Amb aquest motiu s'han efectuat trenta detencions, la majoria d'estudiants.

*** *Bons gèneres; bons preus; acuradíssima confecció; en una paraula, servir bé: heu's ací la norma feta hàbit de la Sastreria Queralt.*

*** Amb la representació d'un dels millors vodevils, "La Presidenta", anit la companyia de Visita López es reivindicà. De la mateixa manera que ans d'ahir dèiem que no hi havia dret a presentar-se en escena amb una obra sense no saber-la ningú, avui ens plau de dir que "La Presidenta" que ens donà ahir la companyia de Visita López, és de les vegades que millor s'ha executat.

Amb obres i execucions com les d'anit és com una companyia s'acredita i com el públic surt satisfet del teatre.

Llibreria Aviñó

MAJOR, 19

Papereria

Objectes d'escriptori

Material escolar

*** S'ha suïcidat disparant-se dos trets amb el fusell de caça, el conegut industrial de Sheffield, Paul Richard Kuehnrich, conegut pel rei de l'acer. Tenia 61 anys i la seva decisió es creu deguda al fracàs experimentat en la indústria que últimament havia emprès per a laminar els acers inoxidables.

*** A la Cambra de Comerç de Salamanca s'ha celebrat una reunió de forces vives per a canviar impressions sobre la campanya de protesta contra l'Estatut català, acordant telegrafiar a les altres Cambres recomanant-los prosseguir aquesta campanya, recollint les aspiracions de les classes mercantils contràries a la concessió de preferències i privilegis involucrats en el dit Estatut.

*** Comuniquen d'Oviedo que d'un tren de mercaderies, a la pujada de Pajares, en arribar a Linares, se soltaren sis vagons, els quals descarrilaren per una pendent.

Resultà mort el mosso de tren Josep Iglésies.

Els trens de Castella arriben amb quatre hores de retràs.

Dr. Grau Barberà

Especialista en malalties de la pell Aleus, 1 (La Fleca). Dilluns de 10 a 12 i de 3 a 7. - Barcelona: Diputació, 331, pral. 1.ª, de 3 a 5.

*** Alguns dies abans del 12 de l'actual, la policia madrilenya tingué notícies que es preparava un atentat contra una personalitat del Govern.

Les gestions policiaques donaren per resultat la detenció d'un individu del Sindicat Lliure.

Així mateix tingué notícies de l'existència d'una maleta amb projectils i explosius, de la qual també s'ha incautat.

S'ha detingut l'advocat senyor Pérez Aragón.

TINTORERIA "LA MUÑECA"

Raval Santa Anna, 36

Rentats a sec

Encàrrecs al dia

Preus limitats

*** Avui compleix els vuitanta anys el savi doctor Santiago Ramón i Cajal.

Vida Corporativa

CAMBRA OFICIAL DE COMERÇ I INDÚSTRIA DE REUS

En compliment del disposat en l'article 39 del Reglament general de Cambres de Comerç, Indústria i Navegació, de 26 de juliol de 1929, durant el mes de maig pròxim estarà exposat a la Secretaria el Cens d'aquesta Cambra a fi de què els seus electors puguin fer durant la primera quinzena de juny les reclamacions sobre inclusió o exclusió dels dits electors en seccions i grups que estimin necessari.

Reus, 30 d'abril de 1932. — El President, Joan Boqué. — El Secretari, Joan Sentís.

Ràdio Reus

Avui, diumenge, Festa del Treball, no hi haurà emissió.

Demà, dilluns, a les 21: Emissió habitual, amb el "Ràdio Film Report".

Els delegats del treball

Intervenció del nostre diputat senyor Loperena en la discussió del projecte en el Parlament

Leída por segunda vez una enmienda del señor Loperena al mismo artículo 2.º, dijo

El Sr. PRESIDENTE: La Comisión tiene la palabra.

El Sr. DE GRACIA: La Comisión no acepta la enmienda.

El Sr. PRESIDENTE: El Sr. Loperena tiene la palabra.

El Sr. LOPERENA: Muy pocas palabras. Esta enmienda propone, en cuanto al primer párrafo del art. 2.º que se sustituya el término "provincia" por "el territorio de su jurisdicción", consecuentes con nuestra tesis de que algún día esas Delegaciones de Trabajo no coincidan exactamente en cuanto a su jurisdicción con las actuales provincias administrativas; porque si se hace aquella labor a que aludíamos ayer, esto es, si se hace un estudio de las zonas de producción española con un tipo determinado de orden económico, industrial, agropecuario, minero, etc., entonces esos delegados de Trabajo pueden coincidir con esas demarcaciones económicas que rebasan las actuales provincias administrativas. Esto en cuanto a la rectificación del primer párrafo del artículo que se discute.

Además, consecuentes con nuestra tesis, suprimimos el segundo párrafo tal como lo dictamina la Comisión, porque nosotros entendemos que no hay necesidad ninguna, al crear esos delegados de Trabajo, de hacer alusión a los gobernadores civiles; entendemos que el deber de mutuo auxilio existe para todas las autoridades; de forma que no es necesario que en el proyecto se diga que el delegado de Trabajo tendrá ese auxilio, en especial el de los gobernadores civiles, y menos que estimándose fracasado el delegado de Trabajo pueda, como quien dice, resignar el mando en el gobernador civil para que éste entienda en esta clase de conflictos.

Ayer se definió muy bien en esta Cámara por el Sr. Maura el papel que tenían que desempeñar los gobernadores civiles en esas cuestiones: no tienen otra intervención que la que pueda interesar al orden público; esa es la misión específica de los gobernadores civiles como primeras autoridades gubernativas. Estamos seguros de que si no hubiese aparecido ese segundo párrafo del artículo que discutimos, se habría obviado gran parte de la discusión, y, en todo caso, el delegado, como es lógico, hubiese podido acu-

dir a la autoridad del gobernador civil y éste, necesariamente también, se la hubiese prestado. Por tanto, nosotros estimamos que si se suprimiese ese segundo párrafo... (Un Sr. Diputado de la Comisión: Está suprimido.) Después de esa interrupción de un digno individuo de la Comisión, sólo debo preguntar: ¿Es que ese párrafo está sustituido por algún otro? (Denegaciones en la Comisión.) No tengo más que decir.

El Sr. LÓPEZ DE GOICOECHEA: Pido la palabra.

El Sr. PRESIDENTE: La tiene S. S.

El Sr. LÓPEZ DE GOICOECHEA: El Sr. Loperena, por lo visto, cuando la Comisión hizo manifestaciones en el sentido de suprimir el segundo párrafo de este artículo, no estaba presente. Voy a contestar, muy rápidamente, a la primera parte de su discurso.

La Comisión no ha podido admitir la enmienda por las razones que expuso ayer tarde cuando se discutió la que formulaba al art. 1.º. No vamos a repetir los argumentos. Hoy tenemos en España una organización administrativa provincial; a ella tenemos que acomodarnos, no solamente en materia de Hacienda, en materia de Justicia, en materia sanitaria, sino también en materia de trabajo, de legislación social. Nosotros en este proyecto no podemos prejuzgar posibles o futuras modificaciones de la estructura nacional. El día que tal ocurriera, esta ley, como todas las demás, sufriría las modificaciones que entonces fueran precisas con arreglo a la legislación que esta misma Cámara hubiera adoptado, y muy concretamente respecto al punto a que se refiere el señor Loperena de las modificaciones tanto de carácter provincial como de carácter regional.

El Sr. LOPERENA: Pido la palabra.

El Sr. PRESIDENTE: La tiene S. S.

El Sr. LOPERENA: Para dar las gracias a la Comisión; pero, además, tengo que insistir en que no coincidimos en cuanto a las demarcaciones provinciales, porque las que yo indico son una realidad en orden al trabajo y, en cambio, esas provincias administrativas no responden a un criterio económico, son hijas del arbitrio del legislador. Habrán adquirido cierto carácter político-administrativo a través del tiempo, pero en orden a la econo-

Associació de Concerts

Ben propera, per cert, la data de la celebració d'un selecte concert a càrrec de l'"Orquesta Sinfónica de Madrid" (13 del corrent), la Directiva de la nostra volguda Associació ens assabenta que estimulada pels elogis que públic i premsa han prodigat a la senyoreta Pilar Noguero, amb motiu de la seva actuació en la darrera temporada d'òpera al Teatre Liceu, reeixint en son propòsit, acaba d'aconseguir la contracta per tal que la prestigiosa cantatriu, el proper divendres 6, dongui al Teatre Fortuny un doble recital de cant i de piano, car és en el doble aspecte de cantatriu i de pianista com en raó de veritat es destaca la personalitat artística de la gentil senyoreta Noguero.

Aquesta duplicitat de musical reputació, dona especial interès i amenitat al proper concert en el programa del qual ultra una part dedicada a música pianística de variada escola, se'n dediquen dues al cant, una d'elles a cançons de casa i foranes, i l'altra—cosa nova en l'Associació—va integrada per fragments de populars òperes modernes.

El programa a executar per la senyoreta Noguero, acompanyada al piano pel mestre Josep Sabater en les obres de cant, és el següent:

I

Aria de Querubí, de "Les noces de Fígaro", Mozart.

"Impaciència", Schubert.

"Demà", Strauss.

"Per què t'he sorprès mirant-me?", Malher.

"Romanç de Santa Llúcia", Tolrà.

"Ai, Margarida!", Morera.

(cant i piano)

II

"Sonata en la major", Mozart.

"Vals en la bemoll", Chopin.

"Clar de lluna", Debussy.

mía del país nada representan, y yo desearía que esa sugerencia algún dia fuera recogida por el señor Ministro de Trabajo en el sentido de que se hiciese ese estudio y se trajese a la Cámara una demarcación en orden a la estructuración económica del país, para dar a esa organización administrativa un sentido más positivo y eficaz.

El Sr. PRESIDENTE: ¿Mantiene el Sr. Loperena su enmienda?

El Sr. LOPERENA: La retiro.

El Sr. PRESIDENTE: Queda retirada.

"Cançó i dansa", Mompou.

"Dansa de la gitana", Halffter. (piano)

III

"La Bohème", Puccini.

"Manon", Massenet.

"La vida breve" (fragment), Falla.

"Madame Butterfly", Puccini.

Elogis com els següents prodigats a la Srta. Noguero per "El Dia Gráfico", ben predisposen a creure que la sessió musical de divendres serà amena:

"La positiva revelació artística que per al nostre teatre líric la constituí la presentació de la soprano Pilar Noguero, en l'actual temporada del Liceu, amb "La Bohème". Ha estat confirmada plenament amb la interpretació que aquesta cantatriu ha realitzat de l'òpera de Puccini, "Madame Butterfly".

En aquesta encara més que en "La Bohème", ens mostrarà la Pilar Noguero el seu profund sentit musical, tan meravellosament patentitzat en anteriors actuacions seves com pianista notable, així com el seu gran temperament escènic, el que ajuntat a l'esmentada musicalitat, fa que cada una de les frases dramàtiques, tingui la justa correspondència d'expressió amb la veu i en el gest de l'artista.

Pilar Noguero que com havem dit posseeix una sòlida cultura musical i té además una veu bella, un evident temperament dramàtic, constitueix una de les més falagueres esperances per al ressorgiment del teatre líric espanyol." (Ll. Góngora).

REGISTRE CIVIL

del dia 30 d'abril de 1932

NAIXEMENTS

Floreal Garrit Cabús.

DEFUNCIONS

Pau Martí Trillas, 64 anys, Raval Robuster, 47. — Josepa Vila Ferrer, 60 anys, C. Camp, 15. — Gertrudis Baliart Barrulles, 54 anys, Mar, 26. — Sebastià Pàmies Giol, 25 anys, Pi Margall, 28. — Joan Arnau Sans, 17 anys, Sant Jordi, 2.

MATRIMONIS

Joan Gras Barber amb Maria Soler Llorc. — Laureà Domingo Espasa amb Sofia Roca Fiella.

A LA PAGINA 6:

"Col·laboració del nostre Grup Feminal"

Col·laboració del nostre Grup Feminal

Cultura

Dedicat a la molt distingida senyoreta Maria Teresa Gibert, amb admiració.

Tots sentim ànsies d'expansió i millorament, tots desitjariem treure el forrellat posat a les portes de la intel·ligència; sempre i a totes és necessari el qui les obre de bat a bat per donar pas al seu bon funcionament.

I aquesta obra mestra que únicament pot estar confiada per la seva delicadesa a ànimes nobles i grans, no vacillen aquestes en transmetre generosament als seus receptors, els majors esforços de la seva capacitat.

Elles saben bé que mai no cau en el buit. Si no és rebut íntegre el seu refinat idealisme, queda, no obstant, el desig de perfeccionament.

I això és el que amb clarividència i amor veié en la nostra conferenciant, senyoreta Gibert, en nostre poble de Montroig del Camp, en el Centre d'Unió Republicana Cultural, on amb veu harmoniosa, no trobà obstacles per a donar-nos lliçons d'entusiasme vers la cultura.

Dona, instrueix-te!... Sigues fèmina, deixa la política per als homes, però no soltis les regnes del que et pertany. Cultiva la teva intel·ligència que equival a dir: dona, sigues bona; esmerça bé i per al bé les hores que són or; així seràs conscient en tots els actes de la teva vida; no estan reservats sols per a l'home els gaudis intel·lectuals.

Fes obres de beneficència, que a tu t'estan reservades. Ademés... has oblidat el significat del nom sant de mare? Aprèn, dona, els deures que tens amb els teus fills. La teva responsabilitat és gran, molt gran. Mira el fil d'unes videtes que està pendent del teu exemple i del teu zel. Tingues en compte que aquestes criatures inconscients han d'ésser els homes de demà, bons o dolents, segons sigui o no recte el camí.

L'obra educativa i instructiva, no té diferències ni límits, basta solament amb la nostra voluntat.

Sigui, doncs, benvinguda, senyoreta Gibert, que a l'igual que altres no desconeegudes es dediquen a la sembra, puix que no han de tardar, en recollir els meravellosos fruits de la seva constant labor.

Són afavorides pels aventat-

El vot femení

La República ens ha concedit a les dones—com en les nacions que van a la capdavantera del progrés mundial—igualtat de drets que als homes.

Ara ja no hi ha éssers inferiors—les dones—i éssers superiors—els homes—. Ara tots som iguals.

Havem de saber, doncs, fer bon ús d'aquest reconeixement nostre, i principalment aprendre de manejar ben bé l'arma de la lluita política: el vot.

A la nostra terra, ai las! què seran comptades les que el faran servir per un fi profitós! Doncs no dubtem que la majoria de dones votarà, què inconscientment ho farà, però! Votarà pel gust de dir: he votat; però si sabés abans d'emetre el vot, que allò que ella pren com un nou espectacle qui sap si esdevindrà poc després un perill per a la nació!

Nosaltres no estem encara capacitades del que vol dir el vot, ni sabem quin ús havem de fer-ne.

Es veritat que a totes ens plaurà amb el nostre ajut assegurar el pervindre de la pàtria posant el seu comandament en mans d'homes capacitats per a fer-ho i conscients del que fan?

Sí; i ens en sentirem orgulloses. Però quin dolor tan gran, quin remordiment per tota la vida, si amb tot i la nostra voluntat, però amb la nostra completa ignorància del què representa el vot, es fessin a mos de la nostra terra uns homes indignes d'ésser-ho i incapacitats pr a fer res de noble i profitós!

A fi, doncs, d'evitar-nos la vergonya que seria per a nosaltres, si després de les eleccions ens registrés unes lleis dictades per homes arbitraris, de sentir a dir: les dones en tenen la culpa. Havem d'aprendre de votar; i no volem dir aprendre de tirar la papereta a l'urna. No; sinó saber a quin dels noms que ens presentaran havem de depositar la nostra confiança, fent-lo per un temps dipositari dels destins de la nostra terra. A. A.

ges del saber, que els deixa veure amb una intel·ligència clara, no ha de mancar-los, doncs, una satisfacció molt superior com a premi, en el curs de la seva vida.

Cultura!!! Bonica paradoxa a la qual tots deuriem aspirar.

JOSEPA MESTRE DE ROMERA

Les nostres dones i l'esport

Els "Ploms" han organitzat un cicle de conferències la primera de les quals anà a càrrec de la senyoreta Consol Garcia, secretària del Club Femení i d'Esports de Barcelona.

Un èxit. L'oradora fou llargament aplaudida.

I sabeu de què parlà? Doncs d'esport.

Sí, senyors, d'esport. Però no com a esport solament, sinó com a joc, com a lenitiu al treball, com a sedant de les forces, com a vitalitzador de les energies. I digué que tots, homes i dones, havem de fer-ne d'esport, perquè ens és necessari. Ho senten, senyors pares i mares? Homes i dones, i ens és necessari! Que allò de "la dona, a casa, a casa, a sorgir i a fregar plats", és un contrasentit gran, que des del moment que la dona és un ésser igual que l'home, necessita igual que ell els mitjans per a viure sana i forta de cos i esperit. I el principal factor d'aquesta sanitat és el joc esportiu.

Aire, llum, sol; tot això que ens ho sabem de memòria però que no podem haver-ho, perquè les carrincloneries que, amb tot i ésser ciutat moderna, encara conserva Reus, ens ho impideixen.

Com a dones joves i en ple any 1932, som partidàries i admiradores de la dona esportiva. Però sols podíem veure esport femení quan venia algun equip foraster.

No; a casa nostra ni pensar-ho que poguéssim haver-n'hi. Quan alguna noieta ho deia als seus pares, quin rebombori hi havia! Les mares s'escandalitzaven. Jesús, Maria i Josep, quines coses de dir! Les seves filles anar amb pantalons curts i al costat dels homes! No, no, i ara! Déu ens en guard! I aquestes mateixes dones que no volen permetre això a les seves filles, són les primeres que pel carnaval i altres festes les porten al ball, amb vestits llargs fins als peus, sí, però sense mànegues i amb escot amb punxa al darrera, i a l'istiu a Salou es complauen veient com la nena llueix platja amunt i platja avall, junt amb altres noies i joves, l'últim model del traje de baný. I no es pensin que ho recriminem, no; ho trobem el més natural del món.

La nostra tasca

10 d'abril. — La Junta envia una delegació a l'Assemblea general de Seccions Femenines de l'Esquerra Republicana celebrada a Barcelona per tal de constituir una Federació Femenina.

13 i 14 d'abril.—Entre els actes que se celebraren a Reus i pobles de la rodalia per tal de commemorar el primer aniversari de la proclamació de la República, el Grup Feminal féu acte de presència a gairebé tots i col·laborà en dos mítings: al que tingué lloc el dia 13 a Montroig hi prengué part Antònia Abelló pronunciant un entusiasta parlament i al que tingué lloc a l'endemà a Riudoms hi participaren la mateixa Antònia Abelló i la nostra presidenta Orència Loyolaberri.

27 d'abril.—A les set de la tarda va tenir lloc al nostre local, l'anunciada reunió general ordinària del Grup Feminal de Foment Nacionalista Republicà.

D'acord amb els seus Estatuts foren aprovats les actes anteriors i estat econòmic de l'entitat. A continuació es procedí a l'elecció de les vacants de la Directiva, així com els nous càrrecs creats, quedant d'aquesta manera definitivament constituïda, com segueix: Presidenta, Orència Loyolaberri; Vice-presidenta, Joaquima Roca; Tresorera, Antònia Salas; Vocals, Teresa Sabater i Carme Balanyà; Secretària, Antònia Abelló i Vice-secretària, Maria Elena Forniers.

COMPANYA: FES-TE SOCIA DEL GRUP FEMINAL.

De resultes, però, de l'última visita que feu a Reus el Club del qual és secretària la senyoreta Garcia, unes quantes noies trencant el convencionalisme i les ridiculeses i engegant al botavant el "què diran", s'han situat al camp d'esports i amb pantalons curts i al costat dels homes, salten, corren i juguen.

Va per elles la nostra enhorabona, pregant-los que ja que han trencat el glaç, que no defalleixin; ja que han començat que continuïn. I nosaltres, les que ens plau tant com a elles l'esport, acontentem-nos, per ara, en fer d'espectadores, confiant que algun dia podrem esdevenir companyes seves.

SÒNIA

ENOFOSFORINA SERRA

Insubstituïble en les convalescències

Neurastènia, Esgotament i Debilitat general

Magatzems LA FLECA

PERFUMERIA : : BISUTERIA
QUINCALLA : : JUGUETS
DIPOSIT A. G. P.

PAPERS DE TOTES CLASSES I MANIPULATS

CARRER ALEUS, 1 - TELÈFON 566

REUS

Fill de J. Sanromà

Comissionista de Duanes
Segurs marítims
Transports

Agent de la Cia. "ADRIA"

Servei regular setmanal, amb sortida tots els divendres, per a Marsella i ports d'Itàlia fins Fiume.

Agent de la AMERICAN EXPORT LINES

Servei quinzenal per als ports de New York, Filadèlfia, Boston i Baltimore i

Entrega de coneixements directes per als ports de Alejandria, Jaffa, Haifa i Beirouth.

Telegrames SANROMA
Telèfon núm. 30

REAL, núm. 17 - TARRAGONA

Farmàcia

Cavallé

Raval alt Jesús, 40

Telèfon núm. 9 A.

EXTENS ASSORTIT EN

PERFUMERIA

Avisant per telèfon es reculliran i es serviran els encàrrecs a domicili.

Del Camp de Tarragona a l'Ebre, itinerari de les muntanyes de Garrotxa, Puigcerver i Motlló-La Moja, Serra de Llaveria i Montrodon, Montalt, Serres de Tivissa, Dedalts de Vandellors i Tossa de l'Alzina, Serra de Cardó - Muntanyes de Pas de l'Ase, de la Torre i Sant Pau de la Figuera, per

JOSEP IGLÉSIES i J. SANTASUSAGNA
460 pàgines, 28 il·lustracions, varis croquis topogràfics i un mapa a quatre colors. 10 PESSETES

Guia de les Muntanyes de Prades, el Montsant i Serra La Llena per JOSEP IGLÉSIES i JOAQUIM SANTASUSAGNA

2.ª edició. 350 pàgines. 25 il·lustracions i varis croquis topogràfics, i un mapa a quatre colors. 8 PTES.

Delimitació del Camp de Tarragona per JOSEP IGLÉSIES

L'obra culminant en aquesta hora apassionada de la futura estructuració de Catalunya.

120 pàgines, 20 mapes reproduccions. 5 PESSETES.

LLIBRERIA NACIONAL I ESTRANGERA

Raval Santa Anna, 20. Tel. 419 A.

Fustes Abelló

Pi i Margall, 4

REUS

No ho oblidis, contra ULLS DE POLL, DURÍCIES i BERRUGUES, únicament

JEIL

Desconfieu d'altres recomanacions i exigiu sempre CURACALLOS "JEIL"

Preu: Ptes. 1'75 el tub

A farmàcies i drogueries

Representant general: H. SALLÉS - Apartat 199 - Barcelona - Telèfon 79561

Cotilleria Pujol

Senyores: En aquesta Cotilleria, que molt aviat obrirà les seves portes al públic, hi trobaran un gran assortit de Cotilles, Faixes i Sostents, a preus molt limitats.

ESPECIALITAT EN LA MIDA

Raval alt Jesús, 23

REUS

Impremta FOMENT

Impresions econòmiques
Composició mecànica

Galió, 25 i Pavell Oriol, 33 - Tel. núm. 2 - REUS

Reus, Diumenge 1 de Maig de 1932

foment

De col·laboració

Una hora decisiva per Catalunya

Catalunya viu, en aquests moments, unes hores veritablement històriques. El futur immediat del nostre Poble depèn, en gran part, de l'actitud que adoptin els representants catalans al Parlament espanyol. Sigui, però, quina sigui aquesta actitud—que no per més serena ha d'ésser menys digna—jo tinc l'esperança plena que Catalunya sabrà, aquesta vegada, fer-se valer els seus drets.

Aquesta esperança, però, no arriba a fer-me oblidar que, Catalunya, si es sabé defensar sempre heroïcament amb les armes a la mà, no ha estat tan gloriosa quan ha arribat l'hora de pactar. Els catalans som valents per a la lluita enardida, però som massa bons, massa tolerants, massa poc exigents en qüestions de convenis. La nostra Història ens ho demostra a bastament! Per això, així que va apropant-se el moment d'establir els tractes que han d'unir-nos amb Espanya, no puc deixar d'experimentar un accentuat temor.

Segueixo tenint confiança amb els homes que varem enviar a les Constituents, però no cal desconèixer tampoc l'àrdua tasca que tenen encomanada. *Podran reeixir-ne?*... Estic convençut que sabran, serenament, anar vençant tots els esculls que vagin sortint-los al pas, però, i si en troben algun que no sigui humanament possible de superar, ¿sabran adoptar l'actitud que correspon a la nostra dignitat de Poble lliure?...

El 14 d'abril de l'any passat era proclamada, a la nostra terra, la República Catalana. A l'acte de la seva proclamació es feia constar, però, que esteníem els braços als altres pobles ibèrics per a, un cop desaparegut l'enemic comú, anar a constituir aquella República Federal tants anys ha enyorada. I, deixant de cop i volta antics i llargs greuges arreconats, Catalunya es sentia novament germana d'aquelles altres terres de les quals, per dissort, no en servava pas gaire bons records. I feien aquest noble i admirable gest aquell estol d'homes que tothom tenia per separatistes. Cal fer observar de pas, que, Catalunya, proclamà aquella República, unes hores abans que a Madrid fos implantat aquest règim, i no és arriscat d'afirmar que, de no

haver-se produït aquell fet a Barcelona, la República no hauria vingut el 14 d'abril de l'any passat. D'això n'estic convençut!... Qui sap, doncs, el què hauria pogut passar després!

Ara bé: aquell home que tant temps havia lluitat per a arribar a aquell moment que llavors vivia Catalunya—l'il·lustre Francesc Macià!—tres dies després, el 17 d'abril—ja podem suposar amb quanta dolor!—s'avenia a canviar el nom de República Catalana pel de Generalitat de Catalunya. I tot per no plantejar conflictes a la República naixent d'allà! No es podrà pas dir que no siguem generosos amb excès. Per a salvar la República dels altres començàvem sacrificant la nostra! Un altre dia la Història ja parlarà de si fou encertada o equivocada aquesta avinença. El que no podem oblidar és que, per a obtenir-la, vingueren de Madrid, en avió, tres ministres del Govern Provisional, *dos d'ells catalans*, Nicolau d'Oliver i Marcellí Domingo. La pressió d'aquests elements va ésser la que feu cedir aquell vell, que totes les armes no haurien fet recular!...

Estava convingut que Catalunya elaboraria el seu Estatut, el qual, un cop sotmès al plebiscit del Poble, seria presentat a les Corts perquè examinessin *la part que tractaria dels lligams que havien d'unir-nos amb els altres pobles hispànics*, ja que *tot el que fes referència a la sobirania de Catalunya*, com a Poble lliure, pel Dret d'autodeterminació que li havia estat reconegut en el Pacte de San Sebastian, *no li podia ésser regatejat*. El Govern estava compromès a presentar-lo a les Corts com a ponència seva.

Catalunya feu el seu Estatut i el Poble el va aprovar unànimement. En ell, Catalunya, *només* hi posava un mínim de les seves aspiracions. Seguia, com sempre, essent *excessivament* condescendent. L'Estatut fou dut a Madrid. La seva discussió va anar ajornant-se potser no prou justificadament, i... Catalunya va seguir prenent paciència! Es va començar la discussió de la Constitució i els nostres homes ja hagueren de sostenir violentes batalles—batalles que, fent honor a la veritat, hem de dir que trobaren la càlida cooperació de va-

luosos elements d'allà—perquè aquella Constitució *no taponés* l'entrada del nostre Estatut. Així i tot, aquella llei fonamental de la República espanyola va quedar d'una manera que, en jorns propers, ja veurem com, si no taponà l'Estatut, en *prejutja* el seu contingut.

Finalment, però, sembla que l'Estatut va a discutir-se. Es a dir: l'Estatut no. El que les Corts discutiran no és *el nostre Estatut*. Aquell Estatut que Catalunya, *complint tractes pre-establerts*, va votar-se; aquell Estatut que el Govern de Madrid havia promès presentar a les Corts com a ponència seva, ni serà presentat pel Govern ni serà portat a les Corts. Allò que aquestes discutiran no és més que *un dictamen* que una Comissió—i no pas la catalana—ha compost, i que ben just té cap semblança amb l'Estatut que el nostre Poble va aprovar. Per què serví, doncs—se us acut preguntar—allò de fer nosaltres un Estatut, i, per què ha servit, després, fer-lo votar a tot Catalunya?... No us sembla que, si no ha de servir per res, ens podíem haver estalviat aquesta feina?... I si Catalunya ha complert *puntualment* el pactat, per què *els altres* no compleixen també la paraula empenyada?

Però no us cregueu pas que el nostre Poble està disposat a aguantar tota mena de vexacions i enganys! Catalunya es redreça enardida i no consentirà que, a la seva noblesa, se li respongui amb l'engany. La seva paciència va esgotant-se i faran bé de no volguer-hi seguir jugant!... Amb tota la força que dóna la raó ofesa, s'aixecaria, si calgués, contra qui fos! Ho demostra la remesa de milers i milers de targes, enviades aquests dies, de tots els indrets de la nostra terra, al President de la Generalitat recordant-li la *intangibilitat* de l'Estatut i fent-li present que NINGU no té prou autoritat per a esmenar-lo, ni NINGU autorització per a acceptar-ne les esmenes... Ho demostra també la imponent i mai vista manifestació, composta de més de dues centes mil persones, que diumenge es produí a Barcelona, per a protestar del sol anunci que uns parlamentaris acceptessin modificacions, per lleus que fossin, a l'Estatut nostre. Els milers de targes i els milers de manifestants eren l'expressió d'una sola voluntat: la voluntat de tot Catalunya de que *volem* que l'Estatut ens sigui acceptat **INTEGRAMENT!!!** I aquestes dues ex-

pressions del poble català, tenent tant de pacífiques com d'enèrgiques i decidides. Ai, del que intenti desatendre-les!

Si aquesta voluntat de Catalunya que se li havia dit que li seria respectada, li fos regatejada novament, el nostre poble, amb tot el sentiment, però amb tota la ferma resolució de que és capaç, tornaria a proclamar-se Estat Independent. Es un Dret sagrat que NINGU no pot negar-li i que els homes més clarividents d'allà—el mateix Azàña—ens l'han reconegut repetidament. No hem pas d'esperar que fins les porteres—i que em perdoni aquest estament—ens el proclamïn, per a disfrutar-lo! I que no fossin després els que haguessin fet impossible la concòrdia els que un altre dia parlessin mal d'aquesta terra noble i generosa que mai ha enganyat ningú i que, ni perdonant, no ha estat compresa!

Representants de Catalunya a les Constituents! Tingueu-ho ben present: Catalunya no pot tolerar dignament que se li faci l'escarni d'escamotejar-li les seves reivindicacions de poble lliure, ni es deixarà *retallar* un Estatut, almenys en la seva part espiritual, que elaborà amb totes les mires de la concòrdia més absoluta! Es, pel nostre poble, aquesta, una hora decisiva que no podem deixar passar sense més ni més. Si férem front a una monarquia que ens oprimia com a col·lectivitat, no podríem tampoc col·laborar amb una República hostil a les nostres aspiracions. Som republicans fervorosos; ajudarem a portar la República i hem ajudat a la seva consolidació. Seguirem gustosíssims al seu costat si ens dóna tracte d'amie, però ens en separaríem, encara que fos amb dolor, si ens volia seguir humiliant. Si arribés aquest cas, que ni ho volem ni ho esperem, continuaríem essent republicans, però de la *República nostra!*

JOSEP SANROMÀ I NICOLAU
Morell, 27 d'abril de 1932.

P. S.—Escrit el precedent article, ens enterem per la premsa amb veritable satisfacció, que és molt probable que, en comptes d'ésser discentit el *dictamen* de la Comissió, sigui examinat, per les Corts, *el mateix Estatut* de Catalunya. Tant de bò que tot el pessimisme que es pugui respirar a través d'aquestes ratlles meves, sigui desvanescut per fets que *rectifiquin* la conducta poc formal que havien iniciat els d'allà.

IMP. FOMENT